

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-015-05/2014

P/14/024

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/024 - Bezpieczeństwo wypoczynku dzieci i młodzieży.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie.
Kontrolerzy	Piotr Koszczał starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90882 z dnia 12 sierpnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana adres	„Poltur Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze (dalej: POLTUR, Organizator), 65 – 783 Zielona Góra, ul. Prosta 53.
kierownik jednostki kontrolowanej	Mieczysław Bonisławski – Prezes Zarządu (dowód: akta kontroli str.3)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność POLTUR w zakresie objętym kontrolą.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia właściwe przygotowanie wypoczynku oraz zapewnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w miejscu jego lokalizacji, a zwłaszcza:

- prawidłowe dokumentowanie wypoczynku,
- sprawowanie opieki nad dziećmi i młodzieżą przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje,
- nieprzekraczanie norm liczebności dzieci w grupach,
- zapewnienie właściwej opieki medycznej.

Do dobrych praktyk zaliczyć należy organizację warsztatów dziennikarskich, podczas których dzieci uczyły się podstaw tego zawodu oraz prowadzenie kronik wydarzeń przez uczestników kolonii, którzy ozdabiali je własnymi rysunkami i opisami.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na nieterminowym zgłoszeniu wypoczynku do kuratorium oświaty.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie wypoczynku przez organizatora

Opis stanu faktycznego

Badaniem objęto turnus wypoczynkowy zorganizowany przez POLTUR na podstawie umowy² w Ośrodku Kolonijnym ROMA w Łebie (dalej: Ośrodek), odbywający się w okresie od 17 sierpnia 2014 r. do 26 sierpnia 2014 r. Organizator zgodnie z umową

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Umowa z Kuratorium Oświaty w Olsztynie nr WAP.272.3.2014-część VII z dnia 16 czerwca 2014 r.

miał zorganizować wypoczynek letni w postaci 10 – dniowych turnusów dla dzieci i młodzieży z powiatów: ostródzkiego, olsztyńskiego, iławskiego, nowomiejskiego oraz miasta Olsztyn. Na ten cel otrzymał z Kuratorium Oświaty (dalej: Kuratorium) na realizację wypoczynku środki finansowe w wysokości 182.070,0 zł (sześć turnusów). Na turnusie objętym kontrolą było 49 uczestników. Organizator nie pobierał dodatkowych opłat wnoszonych przez uczestników.

POLTUR dokonał zgłoszenia o organizacji wypoczynku do Lubuskiego Kuratora Oświaty. Zgłoszenie to zawierało wszystkie dane ogólne wskazane w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej (MEN)³ w sprawie warunków wypoczynku, w szczególności:

- informację o miejscu i formie wypoczynku (wraz z ramowym programem), czasie jego trwania i liczbie uczestników (51 dzieci i młodzieży – dwie osoby zrezygnowały w ostatniej chwili),
- dane o kwalifikacjach kierownika wypoczynku oraz pracowników pedagogicznych,
- informację na temat opieki medycznej podczas wypoczynku.

W ramowym programie wypoczynku przewidziano w szczególności trzy wycieczki autokarowe (wszystkie zrealizowano), gry i zabawy ruchowe nad wodą (m.in. nauka pływania, piłka siatkowa) oraz ścieżki dydaktyczne i dni sportu (konkursy i turnieje).

(dowód: akta kontroli str.7-26)

Kierownik wypoczynku pełnił swoje obowiązki w ramach umowy zlecenia, których przedmiotem było organizowanie zajęć dla dzieci na turnusie wypoczynkowym w Ośrodku Kolonijnym ROMA w Łebie – 6 turnus. Dla każdego z uczestników wypoczynku wypełniano tzw. kartę zgłoszeniową stanowiącą formę umowy pomiędzy organizatorem, a rodzicem/opiekunem dziecka. Wszyscy uczestnicy zostali objęci ubezpieczeniem grupowym od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Podstawowa opieka medyczna zapewniona była przez pielęgniarkę będącą w Ośrodku całodobowo. Ponadto opiekę przedmedyczną zapewniał ratownik WOPR (na podstawie umowy zlecenia z Organizatorem), a pobyty nad wodą, odbywały się na plaży strzeżonej przez ratowników WOPR tam pracujących.

Przewóz dzieci na wypoczynek zapewnił Organizator. Pojazd oraz kierowca zostali skontrolowani przez patrol Policji przed wyjazdem.

Organizator dokonał oględzin miejsca wypoczynku przed zorganizowaniem wypoczynku w kontrolowanym Ośrodku i nie stwierdził nieprawidłowości. W trakcie trwania kolonii, nie były one monitorowane.

(dowód: akta kontroli str.27-31)

2. Dokumentacja w miejscu wypoczynku.

W miejscu organizacji wypoczynku znajdowała się m.in. nw. dokumentacja:

- zaświadczenie o zgłoszeniu wypoczynku kuratorowi oświaty,
- książka kontroli,
- dokumentacja potwierdzająca kwalifikacje kadry,
- dokumentacja zdrowotna personelu (zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy),

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. Nr 12, poz. 67 ze zm.).

- karty kwalifikacyjne (zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 3 rozporządzenia w sprawie wypoczynku) wszystkich uczestników wypoczynku zawierających informacje o stanie zdrowia dzieci oraz telefony kontaktowe do rodziców dzieci,
- dzienniki zajęć (zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 6 rozporządzenia w sprawie warunków wypoczynku), plany pracy oraz rozkłady dni.

W przypadku uczestników wypoczynku, wszyscy ich rodzice złożyli oświadczenia, że nie ma przeciwwskazań zdrowotnych do ich udziału.

Analiza zapisów w trzech dziennikach zajęć poszczególnych grup, wykazała, że wypoczynek organizowany był zgodnie z programem zgłoszonym do Kuratorium. Stan faktyczny kadry odpowiadał zgłoszeniu.

Ośrodek ROMA został skontrolowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lęborku w dniu 30 czerwca 2014 r., w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-zdrowotnych dla pomieszczeń i sprzętu używanego w trakcie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz przestrzegania wymagań w zakresie stanu higienicznego nieruchomości. W wyniku kontroli nie wniesiono uwag i zastrzeżeń. Zalecono jednak wymianę kratki wentylacyjnej w kuchni oraz uzupełnienie badań lekarskich personelu kuchni.

W toku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że wspomniane badania lekarskie zostały uzupełnione, a kratka wentylacyjna wymieniona.

W Ośrodku, w związku z organizacją letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, nie było kontroli ze strony Pomorskiego Kuratora Oświaty.

(dowód: akta kontroli str.27, 32-42)

3. Kwalifikacje kierowników i wychowawców wypoczynku.

Kierownik wypoczynku (lat 64) spełniał wymogi określone w § 11 ust. 1 rozporządzenia MEN w sprawie warunków wypoczynku. Był nauczycielem w I Liceum Ogólnokształcącym w Zielonej Górze z co najmniej trzyletnim stażem pracy, posiadał wykształcenie wyższe w zakresie wychowania fizycznego, uprawnienia trenera II klasy oraz ukończył kurs instruktorski dla kierownika placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Trzej zatrudnieni do prowadzenia wypoczynku wychowawcy (studenci szkół wyższych, w wieku 20, 21 i 23 lata) spełniali wymogi określone w § 12 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia (posiadali zaświadczenia o ukończeniu kursu dla wychowawców placówek wypoczynku dzieci i młodzieży).

Kierownik oraz trzej wychowawcy wypoczynku przedstawili Organizatorowi informacje o niefigurowaniu w Krajowym Rejestrze Karnym i złożyli stosowne oświadczenia o niekaralności za przestępstwa określone w art. 92a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴

(dowód: akta kontroli str.43-60)

4. Sprawowanie opieki przez kierowników i wychowawców wypoczynku.

W turnusie objętym kontrolą uczestniczyło 49 dzieci i młodzieży (powyżej 10 roku życia) podzielonych na trzy grupy (dwie 16 osobowe i jedna 17 osobowa). Każdą grupą opiekował się jeden wychowawca (kierownik wypoczynku nie pełnił funkcji

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

wychowawcy). Wśród dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku nie było osób niepełnosprawnych.

Z dokumentacji wypoczynku wynikało, że kierownik wypełniał wszystkie obowiązki określone w § 11 ust. 4 rozporządzenia MEN w sprawie warunków wypoczynku, m.in. poprzez:

- opracowanie planu pracy oraz ustalenie i przydział szczegółowego zakresu czynności wychowawcom, kontrolę realizacji przydzielonych im zadań (poprzez wpisy w dziennikach) oraz zapewnienie uczestnikom wypoczynku właściwej opieki.
- informowanie o zachowaniu dzieci i młodzieży oraz ich stanie zdrowia,
- zróżnicowanie uczestnikom wypoczynku diety (składającą się za każdym razem z innej zupy, dania głównego, surówki, kompotu oraz owocu).

Wg oceny NIK, również opiekunowie wypełniali swoje obowiązki określone w § 12 ust. 4 ww. rozporządzenia, w szczególności opracowując plany pracy wychowawczej, organizując zajęcia zgodnie z rozkładem dnia, sprawując opiekę nad dziećmi i zapewniając im bezpieczeństwo podczas organizowanych zajęć, a także prowadząc na bieżąco zapisy w dzienniku zajęć. Wychowawcy zaznajomili się z kartami kwalifikacyjnymi uczestników wypoczynku.

Z analizy wpisów do dziennika wynika, że uczestnicy wypoczynku nie stwarzali problemów wychowawczych, a plan wypoczynku był dostosowany do wieku i umiejętności uczestników kolonii.

(dowód: akta kontroli str.32-35, 61-68)

Wychowawcy realizujący program wypoczynku, urozmaicali zajęcia m.in. organizując warsztaty dziennikarskie, podczas których dzieci uczyły się podstaw tego zawodu. Ponadto uczestnicy kolonii prowadzili kroniki wydarzeń, wypełniając je własnymi rysunkami i opisami z kolejnych dni pobytu w Ośrodku. Takie formy aktywizacji uczestników kolonii uczyły ich systematyczności, dokładności i odpowiedzialności za powierzone im zadania, a także współpracy w grupie.

(dowód: akta kontroli str.69-72)

5. Zapoznanie uczestników wypoczynku z zasadami bezpieczeństwa.

Z analizy wpisów w dziennikach zajęć wynika, że podczas pierwszego dnia pobytu na wypoczynku (17.08.2014 r.) uczestnicy zostali pouczeni o zasadach BHP i regulaminach obowiązujących w Ośrodku, jak i podczas wycieczek. Każdy kolejny dzień oraz wyjazd na wycieczkę był również poprzedzony przypomnieniem zasad bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym, przebywania nad morzem, czy na terenie boisk sportowych. Przewóz dzieci na zaplanowane wycieczki, zabezpieczył Organizator turnusu w ramach własnych środków transportu. Wyjazdy nie były zgłaszane do kontroli w jednostce Policji.

(dowód: akta kontroli str.32-35)

6. Baza i wyposażenie.

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że:

- Teren Ośrodka był ogrodzony, oświetlony, miał równą i utwardzoną nawierzchnię. Ogrodzenie terenu nie miało ostro zakończonych metalowych elementów na wysokości poniżej 1,8 m. Odpady stałe gromadzone były w pojemnikach w miejscach w odległości co najmniej 10 m od okien i 3 m od granicy z sąsiednią działką.
- Budynek, gdzie przebywali uczestnicy wypoczynku, był zaopatrzony w bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz podłączony do kanalizacji ogólnej. Poręcze schodów

zamontowano w sposób uniemożliwiający zsuwanie się po nich, nie występowały też otwarte przestrzenie między biegami schodów. Sufity, ściany, podłogi, posadzki, a także stolarka okienna i drzwiowa były w dobrym stanie technicznym. Należy zwrócić uwagę, że wyposażenie pokoi (łóżka, szafki, szafy) były mocno wyeksploatowane. Natomiast komplety pościeli były czyste.

- Teren przeznaczony do uprawiania sportu i rekreacji (boiska) posiadał oświetlenie, względnie równą nawierzchnię oraz instalacje do odprowadzenia wody deszczowej. Urządzenia rekreacyjne i sprzęt sportowy były sprawne, w dobrym stanie technicznym. Bramki, kosze do gry były na stałe przymocowane do podłoża. Miejsca wyznaczone do ćwiczeń sportowych, gier, zabaw oznaczono tablicami informacyjnymi, określającymi zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego. Podczas przebywania nad wodą, uczestnicy wypoczynku byli pod stałą opieką wychowawcy i przynajmniej jednego ratownika w specjalnie wyznaczonej części plaży. W ogólnie dostępnym miejscu umieszczono informacje dotyczące: zasad korzystania z wyznaczonego obszaru wodnego, eksponując wynikające z zasad bezpieczeństwa ograniczenia.

(dowód: akta kontroli str.73-86)

7. Opieka medyczna.

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że na terenie Ośrodka znajdował się gabinet pielęgniarski obsługiwany przez pielęgniarkę zapewniającą całodobową opiekę medyczną. Gabinet wyposażony był w podstawowe środki opatrunkowe, leki oraz podręczne apteczki pierwszej pomocy.

(dowód: akta kontroli str.77, 80)

8. Ochrona przeciwpożarowa.

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że w budynku tym umieszczone były w widocznych miejscach wykazy telefonów alarmowych oraz instrukcje postępowania na wypadek pożaru. Oznakowane były też drogi ewakuacyjne, miejsca umieszczenia urządzeń przeciwpożarowych, w tym gaśnic i hydrantów oraz miejsca lokalizacji wyłączników prądu. Z protokołu czynności kontrolno-rozpoznawczych Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lęborku z dnia 27 czerwca 2014 r. wynikało, że Ośrodek spełniał wymagania stawiane tego typu obiektom.

Ośrodek dysponował aktualnymi protokołami corocznych i pięcioletnich badań instalacji technicznych budynku: elektrycznej, odgromowej, przewodów wentylacyjnych, systemu sygnalizacji pożaru, awaryjnego oświetlenia oraz instalacji gaśniczej. Posiadał również instrukcję bezpieczeństwa pożarowego aktualizowaną w marcu 2013 r. zawierającą schematy dróg ewakuacyjnych oraz instrukcję alarmową.

W dniu 16 lipca 2014 r. obiekt otrzymał pozytywną opinię⁵ Państwowej Straży Pożarnej w Lęborku.

(dowód: akta kontroli str.73-97)

9. Zapewnienie prawidłowej opieki nad poszkodowanymi w wypadkach.

Z analizy zapisów w książce wypadków wynika, że w czasie wypoczynku dzieci i młodzieży, nie doszło do tego rodzaju zdarzeń. Ośrodek posiadał opracowaną procedurę dotyczącą postępowania w wyniku zaistnienia wypadków i opieki nad poszkodowanymi w wypadkach w trakcie wypoczynku. Ponadto kierownik

⁵ Opinia nr PR.5581.34.9.2014

wypoczynku omówił z wychowawcami okoliczności i przyczyny ewentualnych wypadków oraz ustalił niezbędne środki zapobiegawcze, co zostało odnotowane w dziennikach zajęć poszczególnych grup.

(dowód: akta kontroli str.27)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Organizator dokonał zgłoszenia wypoczynku w dniu 8 sierpnia 2014 r., tj. na 10 dni przed rozpoczęciem wypoczynku, co było niezgodne z § 6 ust. 4 rozporządzenia MEN, który stanowi, że zgłoszenie powinno nastąpić nie później niż na 21 dni przed rozpoczęciem wypoczynku.

Z wyjaśnień Organizatora wynika, że przy organizacji tak wielu wypoczynków, termin określony w rozporządzeniu jest tak odległym, że nie jest on w stanie podać personaliów kierownika i wychowawców wypoczynku, gdyż mają miejsce rezygnacje lub wypadki losowe tych osób. Wtedy Organizator dokonuje przesunięć kadrowych w tym zakresie, a i to niekiedy nie uchroni od potrzeby zgłaszania do Kuratorium zmian kadry wypoczynku.

(dowód: akta kontroli str.13-22, 99)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 19 sierpnia 2014 r. w obecności kierownika wypoczynku oraz właściciela Ośrodka stwierdzono:

- brak wjazdu zabezpieczającego wejście na strych budynku,
- na końcu korytarza zgromadzono zbędne meble i materace łóżkowe (po interwencji kontrolera wejście na strych zostało zabezpieczone, a meble uprzątnięte, co zostało potwierdzone dnia następnego),

O potrzebie podjęcia działań zmierzających do usunięcia ww. stanów zagrażających uczestnikom wypoczynku, poinformowano kierownika wypoczynku oraz właściciela Ośrodka, który niezwłocznie wykonał niezbędne prace celem wyeliminowania zgłoszonych uwag.

W trakcie oględzin stwierdzono również, oznaki pleśni i zawilgocenia w łazienkach użytkowanych przez dzieci i młodzież. Właściciel obiektu przedstawił protokół z dezynfekcji pomieszczeń z dnia 16 maja 2014 r. oraz protokół kontroli sanitarnej z dnia 30 czerwca 2014 r.

Zdaniem NIK, należałoby dokonywać częstszej dezynfekcji tych pomieszczeń.

(dowód: akta kontroli str.73-86, 98)

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Zgłaszanie wypoczynku kuratorowi oświaty nie później niż na 21 dni przed rozpoczęciem wypoczynku.
2. Wzmocnienie nadzoru nad czystością i porządkiem obiektów, w których realizowany jest wypoczynek dzieci i młodzieży.

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia sierpnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Kontroler
Piotr Koszczał
starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
Andrzej Zyśk

.....
podpis

.....
podpis